

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 69. szám

2014/8.

Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztők:

Tóthpál Tamás

(tothpaltamas@gmail.com)

Pál Gyöngyi

**TURISTASÁGI, FÜRDŐÜGYI és NÉPRAJZI FOLYÓIRAT.**

Három nap alatt a Föld körül – 23. EKE Vándortábor Kövenden

TÓTHPÁL TAMÁS

Könnyű az EKE Vándortáborokról beszélni olyanoknak, akik már részt vettek a bakancsos turizmust a honismerettel ötvöző egy hetes nomád életben. Annál nehezebben alkotnak valós képet róla olyanok, akik még nem vettek részt ilyenben. Mert bárki beszámolója róla csak szubjektív lehet. Egyesek magukra a túrákra, az ismeretlen felfedezésének örömeire emlékeznek szívesen, másokat a kötetlen esti beszélgetések, az emberi kapcsolatok ápolása tölt fel. Van olyan, aki a helyi kulináris ízeért van oda (az idén volt tordai pecsenye és pogácsa is), mások a záróbuli tábortüzének melegére szavaznak. A keret ugyanaz, de ami ott történik, az évről évre mindig más. Nemcsak azért, mert más EKE-osztály más tájakon szervezi, hanem mert minden másképp történik, mint előző alkalommal. Ha egy helyen fiatalok mutatják be népi táncstudományukat, másutt idősek, vagy a harmadik

helyen éppen vegyesen őrzik hagyományait. Ha Kövenden nincs lovashuszar, mint Vármezőn vagy Gyergyóban, ezúttal mégis volt fúvószenekar. Egy helyen van muzeális jellegű posztóványoló, más helyen „csak” vízimalom, de az idén volt szekeres borkóstolás. Ha nincs kristálytisza hegyi patak vagy mezotermál strand, akkor van bányatavak csodásfürdője (csak Tordán). A gyerekek, az EKE jövő turistanemzedéke egyszer tábori óvodában pattogatják az ostort, máskor a sárkánykészítés rejtelmét sajátítják el, az idén például még könnyűnek sem éppen mondható útvonalakon túráztak. Aki ezeket nem ismeri, próbálja ki, jöjjön el egy vándortáborba. Sokan rájönnek az első tábor után, hogy nem nekik való este zacskós levest fogyasztani vagy egy-egy kiadós zápor után csészével merni a vizet sátrukból. Bár – igaz, költségesebb – most már a virágzó faluturizmusnak köszönhetően akár falusiházapartmanokban is válogathat-

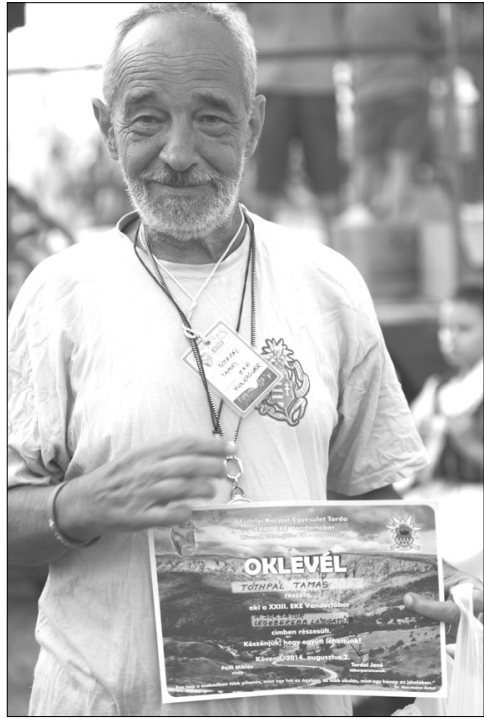
nak, vagy panziókban ebédelhetnek. De nagyon sokan hűségesek maradnak a táborhoz.

A XXI. Vándortáborral kezdődően (Szentegyháza, Majzos) évente díjazák azokat, akik 5, 10, 15, 20 éve visszajáró táborozók. Nem is voltak kevesen, jómagam mind a 23 táborban részt vettem.

Az mindenki számára világos lehet, hogy itt nemcsak egyszerű klubtevékenységről van szó, hanem már az egyesület közösségformáló szakmai és erkölcsi erőforrásainak megmérettetéséről, minek következményeként nem túloznak azok, akik úgy vélekednek, hogy az EKE Vándortábor a Kárpát-medence legrangosabb turistatalálkozója. Akár a teljesítménytúrák, a Vándortábor is nyitás a világ felé. Nemcsak az EKE-tagoknak szól, hanem bárki részt vehet, s amint a statisztikák bizonyítják, sokan élnek is a lehetőséggel akár egyesületi képviselőként, akár magánúton. Az idén is, az 1080 résztvevő közül „csak” 425 volt

EKE-tag. A statisztikákról már részletesen olvashattunk a *Szabadságban*, de kolozsvári vonatkozásban még megemlíthetjük, hogy a táborban a legtöbben a tordaiak voltak (57), majd Kolozsvár és Gyergyó következett 55 táborlakóval. Ha hozzátesszük a 36 bejelentkezett kolozsvári látogatót, akkor ez már 91-re rög. De akár a szervezők, túravezetők között is találkozhattunk kolozsvári tagtársaink nevével. A 2006-os torockói vándortábor szervezésében nekünk, kolozsváriaknak hathatós segítséget nyújtottak a tordai ekések, az idén osztályunk viszfazfizette a kölcsönt. Ferenczi Júlia és Nagy Éva a szervezési munkában jeleskedett, Kacsó Tímea, Kovács D. Zsuzsa, Mezei Elemér, Nagy Zoltán, Szilágyi András, Vas Géza, Veres Ágnes és Veres M. Zoltán nevével a túrák vezetői között találkozhatunk. Hints Miklós albániai útiképeivel az esti műsorok előadói között szerepelt. Ráadásul a kolozsvári EKE szervezésében volt elérhető egy 40 km-es „Kis Jókai túra” keretében Kolozsvárról gyalogosan is a Vándortábor. Ötön kaptak az alkalmon: Tóthpál Tamás, Jankovics Tibor Kolozsvárról, valamint Gombkötő Attila, Kondor Gábor és Simon Imre Miskolcra.

Végezetül még tallózzunk az idei „leg”-oklevelek hosszú listájából. A száraz statisztikai adatok mellett ez közérthetőbb keresztmetszetet adja a sokrétű vándortábori életnek. Innen megtudjuk, hogy a legfiatalabb és legidősebb táborlakók mellett volt legvidámabb túra, a Bedellő-túrának voltak



Tóthpál Tamás, a sorsátor legéberebb látogatója

„dezertőrei”, volt legkitartóbb barlanglátogató, leghatározottabban túrázó, legzajosabban alvó táborlakó, legvidámabb sebesült. A tábornak volt „lelke” és serény kezei és még sorolhatnám. A kolozsváriak közül a legfiatalabb kislányuk közt ott volt Szócs Tamás (2012), Mátyás Ilona a legtöbb tavaszt megért táborlátogató, Kun Zoltán pedig a legtöbb patikázó biciklis. Tóthpál Tamás a sorsátor legéberebb látogatójaként, Veres Zsófia és Kende a legnépesebb túra segéd-túravezetőiként kaptak „leg”-oklevelet. Az illető legnépesebb túra – ez is sokat mond – a Szolcsvai-búvópatakhhoz vezető pénteki gyerektúra volt, 113 résztvevővel. De ha rekordokról van szó, azt is felidézhetjük, hogy voltaképpen a 22 ismétlődő túrán a résztvevők összesen 31 313 km-t tettek meg gyalog, azaz három nap alatt kevés híján körbejárták a Földet.



Több mint ezren voltak az idei vándortáborban

Vidéki életképek a Fehér Galériában

KALLÓ MÁRTA

A Kolozsvári Magyar Napok kezdőprogramjaként az EKE Kolozsvár 1891 fotóköre ismét kiállítással jelentkezett, a vidék hétköznapijait, ünnepeit, színes népviseleteit, kézműves foglalkozásait bemutató „Vidéki életképek”-kel.

Az ünnepélyes megnyitón Ferenczy Miklós lelkipásztor

méltatta a fotókörosok munkáit. Előző nap ő maga rendezte be a tárlatot, tematika szerint csoportosítva a képeket, ezzel nagyban segítve a csoport munkáját.

Elmondta, hogy a képeken ábrázoltak ötvözik a múltat és a jelent. Olyan környezetet láthatunk, amely árasztja a szépséget, nyugalmat. Sajátos világ ez: mezőgazdászok, szán-

tás, krumpliszedés, Kide, Szék, vasárnapi tereferék, leánykérés, Kalotaszeg, fiatal legények, akiket a kislány távolból szemlél, pásztorvilág, régi foglalkozások, a ványoló, mint ősrégi mosógép, favágás, szilvapálinka-főzés, ökörsütés, kádár, kovácsok, csizmadiák, juhmérés, bivaly, kürtőskalács-készítés, szövés, gyöngyfűzés.

Az EKE fotóköre képviselő-

tében jómagam hangsúlyoztam, hogy a kiállítást Deák József elhunyt tagtársunk emlékére készítettük, és hogy az idei Kolozsvári Magyar Napokon nem csak az EKE fotókör vett részt, hanem az egész EKE szerepet vállalt, naponta szervezett kirándulásokat, sétákat, ezzel is ösztönözve a keveset mozgó kolozsváriakat arra, hogy kapcsolódjanak be a turista életformába. A megnyitó

zárómomentumaként Jánky Mária népdalokat énekelt, megnótáztatva a közönséget is, ezt szeretetvendégség és kötetlen beszélgetés zárta.

A hét fotós – Bozsoki Adrienn, Jójárt Endre Tibor, Fazakas Ferenc, Kalló Márta, Mezei Elemér, Lőrinczi István és Petra Ștefan Zoltán – 46 munkája szeptember közepéig látható a Fehér Galériában.

Apák és fiúk a Vasvári bringatúrán

MARTONOSSY MAGDA

Teljesítménytúráztak, összesen 150 kilométert tekertek a Vasvári Pál kerékpáros emlék- és teljesítménytúra idei részvevői, összesen 25-en.

A július 5-ei túra Kolozsvárról indulva Gyalun, a Funtineli-tetőn, Jósikafalván, Bánffyhunadon, Körösfőn haladt keresztül vissza Kolozsvárig – a 25 résztvevő 150 kilométert tekert, a kimondott teljesítménytúra 90 km, a gyalui letérőtől Körösfőig. A résztvevők túrafüzetet, kitűzött és elismerő oklevelet, valamint reklámpólót (a teljesítménytúra, a kolozsvári EKE, illetve a támogató jelképeivel) kaptak.

Az indítás, kedvező időjárásban 8–8.30 óra között történt a gyalui letérőtől, s a kialakult csapatban EKE-tagokon kívül vendégek, EKE szimpatizánsok is akadtak bőven, kitűnt a magukat Unikum Lovagoknak nevező négytagú csoport, de nem egy apa a fiával együtt jelentkezett, és a túrát két hölgy is vállalta. A bringásokat kiskocsival követő négytagú szervező gárda a pontozó, pihenő helyeken édességgel, üdítővel, majd a hagyományos zsíroskenyér-zöldhagyma falatozással támogatta a csapatot. Így érkezünk a Bélesi tóhoz, ahol csatlakoztunk a körösfői Vasvári napok kerekében a Vasvári Pál emlékére



150 kilométert tekertek

szervezett megemlékezéshez, a tó vizére helyezve koszorúnkat.

Kedves fogadtatásban volt részünk a bánffyhunyadi Kudor István fafaragó mester családjánál (pontozó hely), majd közösen a magyarorszá-

gi, Tiszavasváriról jövő kerékpárosokkal érkezünk Körösfőre a célba, a Vasvári kopjafához, a megemlékezés utolsó megállójához, ahol az ünnepség után közös vacsorával jutalmaztuk meg magunkat.

XI. Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúrák

PÁL GYÖNGYI

Az 5. Kolozsvári Magyar Napok keretében szervezte meg az Erdélyi Kárpát Egyesület–Kolozsvár 1891 és a Szentimrei Alapítvány az 50, 25 és 10 km-es, XI. Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúrákat.

A teljesítménytúrázás a természetjárás egyik extrémebb formája, lényege, hogy adott időkorláton belül végig kell haladni egy adott útvonalon az ellenőrzőpontok érintésével. A cél nem feltétlenül a leggyorsabb célba érkezés vagy a versenylehetőség, inkább az erdő és a táj szeretete hajtja a túrázókat egy olyan megmérettetésre, melyen önmagukat kell legyőzniük, saját ügyességüket, kitartásukat, fizikai erőnlétüket mérhetik fel.

Az idei túra rendezői László Györgyi volt az EKE-Kolozsvár 1891 részéről és Szabó Zsolt, a Művelődés Egyesület vezetője. Pontbűrók: Martonossy Magda, Etédi József, Nagy Klára, Szima Szabolcs, Szőcs János, Szőcs Katalin, Kiss János, Kosztin Erika, Pál Györgyi, Pál István és Kún Zoltán.

A túra helyszíne Kolozsvár és Kalotaszeg és peremvidéke, olyan helyek, amelyekhez Kós Károly ezer szállal kötődött. Kalotaszeg, miként Kós Károly 1932-ben megfogalmazta, „eredetileg a Vlegyásza lábánál elterülő kicsiny háromszögletű földterületet jelenti, melyet a Bánffyhunyard alatt összeömlő Sebes-Körös vizei fognak be”, tágabb értelemben Kolozs megyének azt a területét jelenti, mely a Kolozsvár–Nagyvárad vasútvon-

nal és az országút közt, illetve annak két oldala mentén Kolozsvártól Csucsáig terjed. Kós Károly életének fontos helyszíne volt Sztána, ahol 1910-ben felépítette későbbi lakóházát, a Varjúvárat, és családjával együtt hosszú időn át itt élt. Több fontos szépirodalmi műve mellett 1921-ben itt írja meg a *Kiáltó Szót*. A jellegzetes stílusú építész munkásságát mindenki ismeri. Leghíresebb, szemet gyönyörködtető tervezései, megvalósult épületei közül való a kolozsvári Kakasos templom (1912–1913). Úgy emlegetik, mint az utolsó magyar polihisztert. Nem szabad megfedkezniük írói, grafikus, könyvtervezői, szerkesztői, könyvkiadói, tanári és politikusi munkásságáról. „Nem gondoltam másra és nem tettem mást, mint szeretettel és lehető hűségesen felrajzoltam benne úgy ahogy láttam és ahogy tudtam a kicsi kalotaszegi világot, a hegyeket és erdőket, a földet és a népet, melyet én vállaltam és amely cserében vállalt engem és amelynek mindent köszönhetek, ami bennem emberi és művészi érték” – vallotta Kós Károly.

Az időjárás kicsit szeszélyes volt ezen a napon, reggel derült idő fogadott, itt-ott pára szállt fel az erdőkből, a délelőtti, majd a déli órákban egy-egy rövid nyári zápor bizonyította, hogy a hātízsból az esőköpeny sem hiányozhat.

A vállalkozó kedvű kirándulók most is háromféle útvonal közül választhattak. A leg-hosszabb útvonal Kolozsvárról indult, a Kakasos templomtól,

át a Törökvágáson, a Szamos-Nádas vízvásztón, érintette a Báthory-hegyet, a gorbói országotat, a Gyerőffy-szöktetőt, Gyerővásárhelyt, a jegenyi menedékházat, a Riszeg-tetőt, majd a Varjúvártól érkezett a Szentimrei-villába. Idén ezt az útvonalat 6-on teljesítették, érkezési sorrendben a következők: Tamás Miklós, Vicsai Norbert, Kún Zoltán, Bíró József, Popovics Emma, Kiss Olivér. A 25 km-es útszakasz három falut érint (Sztána, Zsobok, Kispetri), valamint az Almási-várat és a Riszeg-tetőt. Látványos túraként általában ez bizonyul a legnépszerűbbnek, 23-an tették meg. A kevésbé járatos kirándulók a 10 km-es útszakaszt választották. Ez a Szentimrei-villa kertjéből indult, majd a Csigadombról haladt át a Riszeg-tetőre, onnan vissza a kiindulóponthoz. A túrát minden résztvevő teljesítette, a Szentimrei-villában elfogyasztották a fáradt túrázóknak járó túrós puliszkát, miután Szabó Zsolt célbíró, a Szentimrei Alapítvány képviselője kiállította számukra a túra megtételét bizonyító emléklapot.

Reméljük, hogy az évről-évre megszervezett emlék- és teljesítménytúrával sikerül felhívunk a figyelmet erre a csodálatos vidékre, néphagyományait megőrző falvaira, a ma is élő gyönyörű népviseletre, varrottasokra, faragásokra, kopjafás temetőkre, a festett kazettás menyezetű fiatornyos templomokra és annak a rendkívüli embernek az életére és munkásságára, aki mindezt annyira értékelte és szerette.

Szeptemberi rendezvények

■ **Szeptember 3. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.

■ **Szeptember 5–7. (péntek-vasárnap):** Mikrobuszos kirándulás Gyulára; fürdőtúra. Túrávezető: Vas Géza. Érdeklődni telefonon.

■ **Szeptember 6. (szombat):** Bácsi-torok (10 km). Találkozás 10 órakor a 31-es busz Széchenyi téri megállójában. Túrávezető: Márton Erzsébet ♦ Visszatekintés a múltba Székely Lavottával. Sétavezető: Fodor György piarista konfráter. Találkozás 11 órakor a Piarista templom előtt.

■ **Szeptember 7. (vasárnap):** Túra a Fogarasi-havasokba. Kiskocsis kirándulás. Túrávezető: Ambrus Tibor. Érdeklődni telefonon ♦ Kirándulás a Szolcsvai bűvópatakhöz (be- és kiömlés). Megközelítés saját kiskocsival, mikrobusszal, gyalog 10 km, szintkülönbség 300 m. Túrávezető: Feischmidt János. Érdeklődni telefonon.

■ **Szeptember 10. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ Túrávezetők tanácskozása és választmányi gyűlés 18 órától a székházban.

■ **Szeptember 13. (szombat):** Séta a Bükkben (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta.

■ **Szeptember 14. (vasárnap):** Sztánai Tájház látogatás (6 km). Találkozás 7.30 órakor a nagyállomáson. Túrávezető: Feischmidt János ♦ EKE-forrás emléktúra (20 km). Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Nagy Lajos ♦ Havasrekettje, Égett (Arsä)-völgy (15 km). Kiskocsis kirándulás. Túrávezető: Vläd Pál. Érdeklődni telefonon.

■ **Szeptember 17. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta.

■ **Szeptember 20. (szombat):** Kirándulás a lomi vadászházhoz (12 km). Találkozás 9 órakor a 31-es busz Széchenyi téri megállójában. Túrávezető: Feischmidt János ♦ Séta a Bükkben (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ Aranyosfői (Szkerisorai) jégbarlang. Mikrobuszos kirándulás. Túrávezető: Vas Géza. Érdeklődni telefonon.

■ **Szeptember 21. (vasárnap):** A Bükk ösvényein: az Őrzőfa (7 km). Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Hints Miklós ♦ Csucsá–Berettyó forrás. Kerékpáros túra (45 km, 1000 m szintkülönbség). Vonatos megközelítés Csucsáig (Transferoviar). Találkozás 7.15 órakor a nagyállomáson. Túrávezető: Szima Márton.

■ **Szeptember 24. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta.

■ **Szeptember 27. (szombat):** Malomvölgy–Mikes-gerinc (13 km). Találkozás 7.30 órakor a Flip előtt, a tordai buszok megállójában. Túrávezető: Feischmidt János ♦ Séta a Bükkben (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető Székely Lavotta. ♦ Gyerektúra az Almási-várhoz (kiskocsikkal Váralmásig, gyalog: 6 km). Túrávezető: Veres Ágnes, részletek és bejelentkezés a babatura@eke.ma címen.

■ **Szeptember 27–28. (szombat-vasárnap):** Ady Endre emléktúrák. Szombaton: Réz hegység, 12 km, szintkülönbség 500 m, indulás 10 órakor Csucsáról az EKE háztól, menetidő 5 óra. Vasárnap: Vigyázó hegység, 25 km, szintkülönbség 1000 m, indulás 9 órakor Csucsáról az EKE háztól vagy 9.35-kor a csucsai vasútállomásról a CFR vonat beérkezése után, menetidő 9 óra. Túrávezető: Kiss János. Be lehet jelentkezni telefonon.

■ **Október 1. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.

■ **Szolgálatos napok a székházban** (Kolozsvár, Cardinal Iuliu Hossu/Fürdő utca 20 sz., 13-as ajtó): hétfőn, csütörtökön 17–18 óra, kedden 10.30–12.30 óra között. ♦ **EKE fotóklub:** minden kedden 17 órától a székházban. ♦ **Könyvtár:** minden csütörtökön 17–18 óra között a székházban.

Októberi előzetes

■ **Október 18.:** Kerékpáros túra az Almási várhoz. Vonatos megközelítés. Túrávezető: Szima Márton.

■ **Október 25.:** Részvétel a kalotaszegi csipkelekvár fesztiválon, túra a Hármaskősziklára. Túrávezető: László Györgyi.

Túrávezetők, szervezők elérhetőségei

Ambrus Tibor 0722-377622
Feischmidt János 0722-542360
Hints Miklós 0740-758205
Kiss János 0364-807639
Kovács Farkas Zsuzsa (titkár-nő) 0745-360064
László Györgyi 0727-192841
Márton Erzsébet 0742-037179

Nagy Lajos 0729-835674
Székely Lavotta 0748-036290
Szima Márton 0766-703575,
0264-484951
Vas Géza 0742-659570
Veres Ágnes 0723-159000
Vläd Pál 0264-435866

**Az EKE – Kolozsvár 1891
minden érdeklődőt szeretettel vár
a rendezvényeire!**